

INSERȚII URBANE ÎN ZONA CALEA CĂLĂRAȘILOR: CONCEPT, CONTEXT ȘI CONTINUITATE / *URBAN INSERTS IN CALEA CĂLĂRAȘILOR AREA: CONCEPT, CONTEXT AND CONTINUITY*

Andrei Eugen LAKATOS

Lect. dr. arh. / *Assist. Prof. PhD Arch.*

aelakatos@yahoo.com

Rezumat

Istoria umanității, sub diferitele ei aspecte ce includ și istoria urbană, este ca o mare *carte deschisă* ce se scrie și rescrie permanent, prezentul (continuu construit) nefiind altceva decât o (în)scriere fără încetare în marele *text (urban)*. Istoria este o acumulare continuă de *straturi* materiale sau imateriale, prezentul putând fi privit ca o limită (continuă) între trecut și viitor, iar arhitectura, ca o manieră de a lega în spațiu toți acești timpi.

Astăzi, arhitectura contemporană pare că nu se mai naște dintr-un loc anume, chipul unei arhitecturi *a locului* (și a timpului) fiind încet-încet îndepărtat. În contextul globalizării (arhitecturii), când granițele determinate de culturi și de geopolitici sunt înlăturate, apare nevoia unor elemente distinctive ce pot să adauge caracter și valoare unei zone, ajutând astfel la păstrarea identității acesteia.

Conceptul unui proiect poate să fie (ca relație), indiferent, în conformitate sau în conflict cu contextul; de aceea, o atenție deosebită ar trebui arătată integrării clădirilor noi într-un anumit context dat deoarece, a construi în context diferă în mod esențial de a construi *cu* contextul. Raportarea valorică la context, cu ale sale straturi optime și mai puțin optime, este importantă atunci când se discută despre o arhitectură a conținutului, a fondului și nu a formelor (fără fond). Inserția urbană contemporană, ar trebui să însemne

Abstract

The history of humanity in its various aspects, including urban history, is like a big open book that is written and rewritten permanently, the present (continuous built) being nothing else but a(n) (in)writing ceaselessly in the great (urban) text. History is a continuous accumulation of material or immaterial layers this can be viewed as a (continuous) limit between past and future, and architecture, as a way to link in space all of the time periods. Today, contemporary architecture seems not to be born in a particular site, the image of an architecture of place (and time) being slowly removed. In the context of globalization (of architecture), when the boundaries determined by culture and geopolitics are removed, the need of distinct elements that can add character and value of an area it is felt, thus helping to preserve its identity. The concept of a project can be (as relation), neuter, under or in conflict with the context; therefore, a special attention should be shown to the integration of new buildings in a certain given context because, to build in context differs essentially from building with the context. Reporting to the context value, with its optimal and less optimal layers is important when discussing the architecture of the contents, of substance and not of the forms (without essence).

Contemporary urban insertion should mean a conservation of place memory, thus preserving an architectural continuity and certain consistency morphology

și o conservare a memoriei locului, menținându-se astfel continuitatea morfologiei arhitecturale și o anumită coerență a spațialității locului, ca bază pentru demersurile viitoare. Existența în contemporan necesită o conștientizare a faptului că fără acumularea trecutului nu s-ar fi putut vorbi astăzi de un timp modern cu caracteristicile sale specifice. Pentru a-și găsi identitatea, arhitectura modernă nu poate elimina dimensiunea temporală din cadrul preocupărilor sale, existența sa fiind certificată prin raportarea la trecut, spațiul și timpul fiind o acumulare continuă de straturi succesive ale evoluției.

Cuvinte cheie: istorie, context, memorie, concept, continuitate (urbană)

Prezentul articol are ca punct de plecare două proiecte de atelier ale studenților din anul 3, Facultatea de Arhitectură, desfășurate sub tematica „De la oraș la program”. Tema propune investigarea graduală a contextului urban, proiectele abordând dimensiunea socială și culturală a orașului, prin corelarea unor elemente de importanță majoră: contextul, conceptul și funcțiunea. Proiectele au pornit de la parcurgerea și înțelegerea unui perimetru urban larg, compus dintr-o mare varietate de forme urbane, urmărind conectarea la specificul și scara cartierului și a orașului¹. Zona de studiu propusă se află în centrul Bucureștiului, și este delimitată la nord de Bulevardele Carol I, respectiv Pache Protopopescu, iar la sud de Bulevardul Unirii, numitorul comun al zonei fiind traseul istoric al Căii Călărășilor. În cazul primului proiect, programul de arhitectură propus a fost cel de arhitectură socială, funcțiunea exactă și localizarea situl, rămânând însă la alegerea echipei de studenți. Pentru cel de al doilea

1 Caiet teme proiectare, An universitar 2012-2013, Departamentul Bazele Proiectării de Arhitectură, Anii II-III, Editura Universitară „Ion Mincu”, București, 2012, pp. 61-63, 81-82.

of spatiality place, as a basis for future urban interventions. The existence in the contemporary era requires the awareness that without the assemblage of the past we would not be able to speak today of a modern time with its specific characteristics. In order to find their identity, modern architecture cannot remove the temporal dimension of its concerns, its existence being certified by reference to the past, space and time being a continuous accumulation of successive layers of evolution.

Keywords: history, context, memory, concept, (urban) continuity

This article takes as its starting point two design studio projects from 3rd year student of the Faculty of Architecture, held under the theme “From City to Program”. The subject investigates the gradual urban context, the projects addressing to the social and cultural dimension of the city, linking major elements like, the context, the concept and the function. The projects started from reading and understanding of a wide urban perimeter, composed of a great variety of urban forms, seeking connection to the specific district and city scale¹. The proposed study area is located in the centre of Bucharest, and is bounded on the north by Carol I Avenue, the Pache Protopopescu Avenue respectively, and on the south by the Unirii Avenue, the common denominator being the historic area’s route Calea Călărășilor. In the first project, the proposed architecture program was that of social architecture, the function and the exact location of the site, remaining at the choice of students. For the second project, both the program of collective houses and the site were specified by theme, students having to propose viable solutions, and, at the same time, contemporary and functional volumetric inserts.

1 Tender Design Issues, 2012-2013 academic year, the Department of Architectural Design Basics, 2nd – 3rd Years, “Ion Mincu” University Publishing, Bucharest, 2012, pp. 61-63, 81-82.

proiect, atât programul, de locuințe colective, cât și situl au fost precizate prin temă, studenții trebuind să propună soluții viabile, și în același timp contemporane, de inserții volumetrice și funcționale. Parcurgerea, analiza și înțelegerea zonei de studiu, a schimbărilor la care a fost supusă, și a specificului său, a condus la realizarea de proiecte capabile să preia și să continue caracterul (istoric al) zonei.

Arhitectură, context, memorie

„Numai aceia care privesc spre viitor pot fi conștienți că tradiția există și că este vie... sarcina cea mai importantă astăzi este creația, având drept țel o valorificare a trecutului în favoarea viitorului”. Kenzo Tange²

Istoria umanității, sub diferitele ei aspecte ce includ și istoria urbană, este ca o mare *carte deschisă* ce se scrie și rescrie permanent, prezentul (continuu construit) nefiind altceva decât o (în)scriere fără încetare în marele *text (urban)*. Epoca contemporană pretinde o nouă cucerire a spațiului, dar tocmai această pretenție presupune în primul rând un profund act de conștiință. Existența în contemporan necesită o conștientizare a faptului că fără acumularea trecutului nu s-ar fi putut vorbi astăzi de un timp modern cu caracteristicile sale specifice. Pentru a-și găsi identitatea, omul modern nu poate elimina dimensiunea temporală din cadrul preocupărilor sale, existența sa fiind certificată prin raportarea la trecut, spațiul și timpul fiind o acumulare continuă de straturi succesive ale evoluției.

Cu toate acestea, astăzi, arhitectura contemporană pare că nu se mai naște dintr-un loc anume, chipul unei arhitecturi *a locului* (și a timpului) fiind încet-în-

The crossing, the analyzing and the understanding of the area of study, of the changes it was subjected to, and its specificity has led to projects able to take over and continue the (historical) character of the area.

Architecture, context, memory

“Only those who look to the future may be aware that the tradition exists and is alive... the most important task today is the creation, having as a goal for the future the use of the past”. (Kenzo Tange²)

The history of humanity in its various aspects, including urban history, is like a big open book that is written and rewritten permanently, the present (continuous built) being nothing else but a(n) (in)writing ceaselessly in the great (urban) text. The Contemporary Age claims a new conquest of space, but this claim means primarily a profound act of conscience. The existence in the contemporary period requires the awareness that without an accumulation of the past it would not have been able to speak today of a modern time with its specific characteristics. In order to find his identity, the modern man can not eliminate the temporal dimension of his concerns, his existence being certified by reporting to the past, space and time being a continuous accumulation of layers of evolution.

However, today’s contemporary architecture seems no longer arises from a particular site, the image of an architecture of place (and time) being slowly removed. In the context of globalization (of architecture), when the boundaries determined by culture and geopolitics are disposed, the architecture requires distinctive elements that can add character and value of an area, helping to preserve its identity. Therefore, the preservation of

2 Kenzo Tange, „Questionnaire” în *L’Architecture d’Aujourd’hui*, nr. 119, *Apud* Alexandru M. Sandu, *Curs Teoria Structurilor Urbane*, partea a I-a, Institutul de Arhitectură „Ion Mincu”, Catedra de sistematizare, p. 5.

2 Kenzo Tange, “Questionnaire” *L’Architecture d’Aujourd’hui* în no. 119, *Apud* Alexandru M. Sandu, *Urban Structures Theory Course, Part I*, Institute of Architecture “Ion Mincu”, Department of systematization, p. 5.

cet îndepărtat. În contextul globalizării (arhitecturii), când granițele determinate de culturi și de geopolitici sunt înlăturate, este nevoie de elemente distinctive ce pot să adauge caracter și valoare unei zone, ajutând astfel la păstrarea identității acesteia. De aceea, conservarea construcțiilor istorice înseamnă și o conservare a memoriei locului, menținându-se astfel continuitatea morfologiei arhitecturale și o anumită coerență spațială, clădirile istorice jucând un rol important în găsirea unor modele de revitalizare urbană. Contextul (istoric) arhitectural, prin toate elementele care îl compun, este o reflectare a obiceiurilor, tradițiilor și culturii locului, și a societății care l-au creat. Clădirile care au dăinuit în timp de-a lungul istoriei, pot fi asemănată cu niște documente istorice, pentru că ele reprezintă o mărturie și o moștenire provenită din trecut, iar studierea lor se aseamănă cu o arheologie a gândirii ce a condus la apariția acestor construcții. Contextul reprezintă o verigă de legătură între trecut, prezent și viitor, iar studierea și înțelegerea sa joacă un rol important în găsirea unei identități autentice, fixată pe axa valorică temporală. Perceperea contextului construit, ca pe un text scris, ca pe un organism sau ca pe o arhivă a memoriei și a istoriei, implică o cunoaștere profundă a sensului realității urbane înconjurătoare, căci „lucrurile spun întotdeauna povești diferite; spun despre cum au fost făcute, despre circumstanțele istorice în care au fost făcute, și dacă sunt lucruri adevărate, dezvăluie de asemenea și adevărul”³.

historic buildings means also a conservation of place memory, meaning also the maintaining of the architectural morphology continuity and a certain spatial consistency, historic buildings playing an important role in finding patterns of urban revitalization.

The architectural (historical) context, through all its parts, is a reflection of the habits, traditions and culture of the place, and of the society that created it. The buildings that have survived to history over time can be likened to some historical documents, because they represent a testimony and a heritage derived from the past, and their study resembles to archaeology of thought that led to the emergence of these buildings. The context is a link between the past, present and future, and its study and understanding play an important role in finding an authentic identity fixed on the temporal value axis. The perception of the context built as being a written text, as a body or as an archive of memory and history, involving a deep knowledge of the meaning of the surrounding urban reality, because “things always tell different stories; they tell about how they were made, about the historical circumstances in which they were made, and if they are true things, they also reveal the truth”³.

³ Christian Norberg-Schulz, *Genius Loci. Towards a Phenomenology of Architecture*, Editura Rizzoli, New York, 1979, p. 185.

³ Christian Norberg-Schulz, *Genius Loci. Towards a Phenomenology of Architecture*, Publisher Rizzoli, New York, 1979, p. 185.

Contextul poate fi văzut ca o structură specifică a unui oraș, o relație sau o legătură care există după anumite reguli, între diferitele părți ale orașului. Studiul contextului, înțeles ca sintaxă urbană, presupune studiul clădirilor și a regulilor de îmbinare sau de așezare a acestora în țesătura urbană. Astfel, contextul se conturează ca o conjunctură ce (im)pune anumite condiții, datorită influenței întregului asupra părților, dar și datorită semnificațiilor pe care părțile le dau întregului din care fac parte; orice construcție nouă necesită integrarea în contextul întregului, prin conectarea sa la structura specifică existentă; după integrare/asimilare, elementul ajunge să facă parte din context, devenind el însuși context. Deci, contextul este un întreg definit de părțile din care se compune, iar fiecare element constitutiv al întregului reprezintă contextul; în consecință, partea și întregul sunt în același timp context.

Existența în contemporan presupune o conștientizare a faptului că fără acumularea trecutului, nu ar fi putut exista ideea de contemporaneitate. Acumularea straturilor anterioare, istorice (pe care este așezat prezentul), face posibilă existența unui punct de referință; doar prin comparație cu timpul trecut(ului) se poate vorbi astăzi de un timp modern, propriu epocii actuale. Tot în același fel poate fi privit și spațiul (locul), ca o acumulare continuă de straturi ale istoriei (locului). Prin asemănarea cu un *palimpsest*, ce este definit precum „un pergament sau un papirus de pe care s-a șters sau s-a ras scrierea inițială, pentru a se putea utiliza din nou și pe care se mai văd urmele vechiului text”⁴, memoria locului, atât cea fizic-construită cât și cea mentală, rămâne marcată, iar straturile succesive ale evoluției se păstrează ca semne imprimate în sau pe acel loc.

4 www.dexonline.ro

The context could be seen as a specific structure of a city, a relation or a link that exists through certain rules, between the different parts of that city. The study of the context, seen as an urban syntax, implies the study of the buildings and the rules of putting them together or locating them within the urban tissue. In this way, the context becomes a conjuncture which (in)puts certain conditions, due to the influence of the whole upon the parts, but also to the meanings that the parts give to the whole they are part of; any new construction needs to be incorporated in the whole context through its connection to the existing specific structure. After being integrated / assimilated, the item gets to be part of the context, becoming itself a context. So, the context is a whole defined by its integrating parts and each composing item of the whole represents the context; hence, the part and the whole are simultaneously contexts.

The modern living implies an awareness of the fact that no modern contemporaneity would have existed without the building-up of the past. The build-up of the previous, historical stages (that the present is situated on) allows a reference point; only by comparison with the past we can speak today of a modern time, proper to the present. In the same way one can look upon the space (place), as a continuous build-up of historical stages. Very much like a palimpsest, understood as “a parchment or papyrus from which the initial writing has been deleted so that it can be used again and on which the traces of the old text are still noticeable”⁴ the memory of the place, both the physical and the mental one, remains marked and the successive stages of the evolution are preserved as printed marks in or on that place.

4 www.dexonline.ro

În arhitectură, palimpsestul implică o urmă a ceea ce a fost odată într-un anumit loc; în mediul construit, acest lucru s-ar putea traduce prin *co-prezență*. Ori de câte ori spațiile construite sunt amestecate, reconstruite, sau remodelate, rămân urme. Palimpsestul poate *informa*, din punct de vedere arheologic, despre realitățile trecutului construit. Astfel, arhitecții, arheologii și istoricii, folosesc uneori termenul de palimpsest, pentru a descrie fie acumulările succesive de pe un sit, în straturi literale, fie acumulările figurative ale ideilor unui proiect de-a lungul timpului. Palimpsestul este complementar înțelegerii date de Jacques Derrida *Khora*⁵ platonice, ca un loc în care obiectele rămân întipărite⁶. Existența palimpsestului implică o structură a urmei care a rămas imprimată, întipărită în spațiu și timp. În sensul înțelegerii (con)textului propus de teoria deconstrucției⁷, urma rămasă presupune o absență a ceva ce a fost

5 Jacques Derrida, *Khora*, Editura Scrisul Românesc, Craiova, 1998, pp. 15-16.

6 Tot așa cum teoria deconstrucției nu a fost considerată de Jacques Derrida o metodă sau o analiză, *Khora* nu este văzută ca arhitectură: „... chora is not architecture. Chora has nothing to do with architecture. Chora is itself, but there is no « it-self » in chora. Chora is something, that would be identical with itself. It is not a being, not a character, not a person, it is nothing one could anthropologize or theologize. Chora is nothing, but not nothing in the sens of the void, it is not the void... So to that extend you cannot say that chora is architecture or a new space for architecture”. Kipnis & Leeser *Apud*. Augustin Ioan, *O (nouă) „estetică a reconstrucției”*, Editura Paideia, București, 2002, p. 29

7 Prin elaborarea și dezvoltarea teoriei critice cunoscută sub numele de *deconstrucție*, opera lui Jacques Derrida a fost catalogată ca fiind post-structuralistă și asociată cu filosofia postmodernă, fiind văzută ca o încercare de expune și de a submina opozițiile și paradoxurile pe care sunt fondate textele de filosofie. Deși filosoful francez a evitat să definească în mod direct acest termen, el a aplicat lecturii textuale conceptul lui Martin Heidegger de *destruktion*, ce făcea referire la un proces de explorare a categoriilor și conceptelor impuse de tradiție unui cuvânt, precum și distrugerea acestor concepte ontologice și a sensului ordinar al semnificațiilor lor.

In architecture, the palimpsest implies a trace of something that has once been in a certain place; in the built environment this might translate into co-presence. Whenever built spaces are mixed, rebuilt or changed, traces remain. Palimpsest can archaeologically inform us about the realities of the built past. Thus, the architects, archaeologists and historians sometimes use the term palimpsest to describe either the successive accumulations in literal layers on a site or the figurative accumulations of the ideas of a project through time. The palimpsest is complementary to the platonic understanding of Jacques Derrida given in Khora⁵, seen as a place in which things remain printed⁶. Palimpsest existence implies a structure of the remaining trace, printed in space and time. For the purpose of understanding the (con)text proposed by the theory of deconstruction⁷, the remaining trace implies an absence that has one existed, while the absence of the trace implies the existence of the present. In architecture, the palimpsest

5 Jacques Derrida, *Khora*, Scrisul Românesc Publishing, Craiova, 1998, pp. 15-16.

6 Just as the deconstruction theory was not considered by Jacques Derrida a method or an analysis, *Khora* is not seen as architecture: „... chora is not architecture. Chora has nothing to do with architecture. Chora is itself, but there is no « it-self » in chora. Chora is something, that would be identical with itself. It is not a being, not a character, not a person, it is nothing one could anthropologize or theologize. Chora is nothing, but not nothing in the sense of the void, it is not the void... So to that extend you cannot say that chora is architecture or a new space for architecture”. Kipnis & Leeser *Apud*. Augustin Ioan, *O (nouă) „estetică a reconstrucției”*, Paideia Publishing, Bucharest, 2002, p. 29.

7 The design and development of critical theory known as deconstruction, Jacques Derrida's work was classified as post-structuralism and postmodern philosophy associated with being seen as an attempt to expose and undermine oppositions and paradoxes on which philosophical texts are based. Although the French philosopher avoided to directly define this term, he applied textual reading of Martin Heidegger's concept *destruktion*, which refers to a process of exploring the themes and concepts required by tradition a word and destruction of ontological concepts and ordinary meaning of their meanings.

odată, pe când absența urmei, semnaleză prezența actuală sau a actualului. În arhitectură, *palimpsestul* conține urmele imprimare într-un anumit loc, adică *co-prezența* straturilor (a urmelor consistente) provenind din epoci anterioare. *Coprezența* înseamnă o existență simultană, un *atunci* și un *acum* ce coexistă într-un singur loc, implicând prezența, în același timp și în aceeași intervenție, a ipostazelor semnificative prin care a trecut un sit sau o clădire⁸. Spațiile construite ce sunt amestecate prin reconstrucție sau remodelare, lasă întotdeauna urme (materiale sau imateriale, vizibil construite sau prezente doar în memoria oamenilor), sau semne ale istoriei (unui loc), ce conturează realitățile trecutului (dispărut), prin acumulările straturilor succesive de pe acel loc.

Palimpsestul poate fi văzut ca starea de fapt a unui loc în care coexistența straturilor este evidentă, el reprezentând un punct de plecare, sau un dat asupra căruia se intervine. Stratul nou poate să fie (în)scris printr-o atitudine conștientă de evidențiere și valorificare a straturilor existente, prin subordonarea sa celor anterioare, sau printr-o adăugare a sa ca valoare contemporană, ierarhia fiind stabilită doar după criteriul temporal. Coprezența straturilor poate să fie fizică (chiar și atunci când este vorba de un amestec de prezențe și absențe), sau perceptibilă la nivel mental (ce poate fi recompusă prin intermediul fragmentelor încă existente, ce au făcut parte odată dintr-o țesătură complexă), sau doar la nivelul memoriei, atunci când stratul la care se face referire este absent.

Orașul București poate fi asemuit cu un palimpsest urban, el fiind un oraș eterogen, constituit dintr-un *puzzle* de fragmente urbane aparent disparate și independente. De fapt, Bucureștiul este *un oraș cu orașe*, straturile istorice fiind coprezente, acestea

contains traces printed in a certain place, namely the co-presence of layers (of substantial traces) from earlier eras. Co-presence indicates a simultaneous existence of a then and a now in one place, also implying the existence of stages, at the same time and in the same intervention, through which a building or a site has passed⁸. Built spaces that are mixed by rebuilding or reshaping always leave behind traces (material or spiritual traces, noticeable built or only present in people's memory), or signs of history (of a place), which outline the realities of the (gone) past, by the accumulations of successive layers on that place.

Palimpsest can be seen as the state of a place where the coexistence of the layers is obvious; the place represents a starting point, or a given fact over which it operates. The new layer can be (in)printed through a conscious attitude of high lightening and revaluation of the existing layers, by subordinating it to previous ones, or by adding it as a modern value, the hierarchy being determined only by temporal criteria. The co-presence of layers may be physical (even when it is a mixture of presence and absence) or mentally noticeable (which can be recomposed through the existing fragments that were once part of a complex tissue), or only in memory, when the referring layer is absent.

The city of Bucharest can be similar to an urban palimpsest, being a heterogeneous city, consisting of a puzzle of seemingly disparate and independent urban fragments. In fact, Bucharest is a city with cities, historical layers being co-present, these coexisting alongside each other, through overlapping, interlacing or juxtaposing. Despite of the very diverse and heterogeneous image of the built environment, the city is still picturesque, having its own identity. The ways in which urban forms are

⁸ Augustin Ioan, O (nouă) „estetică a reconstrucției”, Editura Paideia, București, 2002, p. 22.

⁸ Augustin Ioan, O (nouă) „estetică a reconstrucției”, Paideia Publishing, Bucharest, 2002, p. 22.

conviețuind unele alături ce celelalte, prin suprapunere, intercalare sau juxtapunere. În ciuda imaginii neomogene și foarte diversificate a fondului construit, orașul este totuși pitoresc, având o identitate a lui, proprie. Modul de articulare a formelor urbane, fac din București un oraș „transparent”⁹, atât din punct de vedere fizic, cât și din punct de vedere temporal, un oraș al perspectivelor deschise și al contrastelor.

El este marcat de diferitele perioade istorice și operațiuni urbane (perioada interbelică, perioada comunistă), ce au lăsat în urmă un amestec de construcții și stiluri, cu bucăți de țesut vechi (fie el valoros sau nu) și tradițional, tăiate în mod brutal de intervențiile din anii '80. Rezultatul este un oraș al discontinuităților și surprizelor, ce se oferă privirilor bucată cu bucată, cu un farmec discret ce așteaptă să fie (re)descoperit.

Atât Bucureștiul, cât și arealul din jurul Căii Călărășilor se află între două lumi, între un “atunci” și un “acum”, între ieri și astăzi, tradiție și contemporaneitate, vechi și nou, Bucureștiul *de altă dată* și *Bucureștii noi*, între o locuire tradițională și o locuire modernă/modernistă.

Construind în context sau construind cu contextul?

„În lipsa de profunzime a culturii actuale a instantaneului, semnificația contextului este erodată”. (Neil Leach¹⁰)
Istoria este o acumulare continuă de *straturi* (materiale sau imateriale), formate din lucruri, emoții, obiecte, amintiri, ce pot să aibă fie o încărcătură pozitivă, fie una negativă. Prezentul poate fi privit ca o limită (continuă) între trecut și viitor, iar arhitectura este o manieră de a lega în spațiu toți acești timpi. Orice

9 Ștefan Ghenciulescu, *Orașul transparent. Limite și locuire în București*, Editura Universitară „Ion Mincu”, București, 2008.

10 Neil Leach, *Anestetica (arhitectura ca anestezic)*, Editura Paidea, București, 1999, p. 72.

articulated make the city of Bucharest a “transparent” one, both physically and in terms of time, a city of contrast and open perspectives.

Bucharest is marked by various historical periods and urban operations (the inter-war period, the communism), that left behind a blend of constructions and styles with pieces of old urban tissue (weather valuable or not) and traditional, brutally cut off by the interventions of the 80s. The result is a city of discontinuities and surprises, which looms piecemeal, with a discreet charm that waits to be (re)discovered.

Both Bucharest and the surroundings of Calea Călărășilor lay between two worlds, between then and now, yesterday and today, tradition and contemporaneity, old and new, an old times Bucharest and the new Bucharest, between a traditional and a modern/modernist habitation.

Building in context or with the context?

“Within the depthlessness of our current culture of the instantaneous, the significance of context is eroded”. (Neil Leach¹⁰)

History is a continuous accumulation of layers (material or immaterial), consisting of things, emotions, objects, memories which can have either a positive or negative charge. Present can be seen as a (continuous) limit between past and future and the architecture as a way of linking in space these periods of time. Every city and every building can be seen as a book (or a chapter in the urban book), as a base of a text or as a composition of layers and meanings, whose reading is like the research of an archive, as a resort for a possible intervention. The city is like an incomplete text, made of layers and

9 Ștefan Ghenciulescu, *Orașul transparent. Limite și locuire în București*, “Ion Mincu” University Publishing, Bucharest, 2008.

10 Neil Leach, *Anestetica (arhitectura ca anestezic)*, Paidea Publishing, Bucharest, 1999, p. 72.

Autor imagine: Iarina Tavă

(re)surse

- nuanțarea noțiunilor de "public"- "privat"
- calitatea de a-ți scăpa printre degele
- inșurșabil, dar fermecător pe alocuri
- unicitatea oferită de asocierile adonate, aglutinate, "discordante"
- nu te simți străin sau înstrăinat
- situatțiile de la nivel macro se regăsesc și la nivel micro
- permeabilitate vizuala urbana
- discrepanțe izbitoră
- colaj de imagini- "bucăți" de oraș
- simțuța fizică și surprinzătoare
- echilibrul, decența, "magia și mister"

curiozitate

raportare vecinătăți detalaj de înaltă

abundanta vegetației (întreprindere "oras verde")

ce vedem dincolo ce vedem prin

ce oferim cartierului cum învâlm

personalizare tratarea spațiului comun relație public-privat

stabilire relații oameni generații diferite

calicane unghieri de întreprindere lumina umbra

alternanța vegetația compensează lipsa spațiului public strada "traleste" vs. rîm

analiza a sitului

construiri-vegetație detalii caselor

Autori imagine: Ștefania Petrișor, Liana Pîrvescu

oraș și orice clădire pot fi privite ca o carte (sau ca un capitol din *cartea urbană*), ca un suport al unui text sau ca o compunere de straturi și sensuri, a căror lectură se aseamănă cu cercetarea unei arhive ce reprezintă o resursă pentru o posibilă intervenție. Orașul este ca un text incomplet și compus din straturi, scrieri succesive, cu multiple posibilități de apropiere. Lectura sitului ca palimpsest, conduce la o înțelegere mai completă a spațiului, în sensul evoluției sale, contribuind la completarea informațiilor despre istoria locului. Un spațiu care are această valență, a auto-istorisirii sale, implică o cunoaștere cu valoare identitară puternică la nivelul unei comunități, prin calitatea sa de a satisface nevoia de identificare a individului cu locul.

Lectura (con)textului poate conduce la înțelegerea sensului și esențelor ce transpar aparențelor fizice imediate, punând astfel bazele unei intervenții fondate pe cunoașterea sitului. Acest lucru poate avea ca rezultat o abordare a intervenției ce presupune (re)integrarea fragmentelor straturilor anterioare păstrate, ce sunt preluate și inserate ca *citare* în corpul noului text. Astfel, proiectul ajunge să se înscrie în sit nu ca o refacere a vechiului strat, ci ca un strat nou, ce face referire la trecut.

Conceptul unui proiect poate să fie (ca relație), indiferent, în conformitate sau în conflict cu contextul. O atenție deosebită ar trebui arătată integrării sau reintegrării clădirilor într-un anumit context dat deoarece, a construi în context diferă în mod esențial de a construi *cu* contextul. Primul aspect denotă o filosofie privind două entități distincte, clădirea existentă și clădirea nouă, două entități ce nu comunică una cu cealaltă, respectul aparent față de o structură mai veche putând să ascundă o lipsă de interes, sau o atitudine formală față de context. Cu toate că forma este rațiunea de a fi a arhitecturii, deoarece prin formă trăiește și se exprimă, ea nu poate fi golită de conținut, pentru că atunci s-ar putea vorbi de o dictatură a formei¹¹.

11 Alexandros N. Tombazis, *Scrisoare către un tânăr arhitect*, Editura Libro, Atena, 2008, p. 81.

successive writings, with multiple opportunities of appropriation. Reading the site as a palimpsest leads to a complete understanding of space, in terms of its evolution, helping to supplement the information about the history of that place. An area that has the valence of self-narrative implies strong identity value knowledge at a community level, through its quality to suffice the need of identification of the individual with the place.

Reading the (con)text may lead to understanding the meaning and the essence that emerge as immediate physical appearance, thereby laying the foundations of an intervention based on knowledge of the site. This can result in an approach to intervention that implies (re)integration of previous preserved fragments of the layers that are taken and inserted as quotes within the body of the new text. The project becomes part of the site not as a restoration of the old layer, but as a new one that refers to the past.

*The concept of a project can be, (as relation) whether indifferent, in accordance or in conflict with the context. Particular attention should be shown to the integration or reintegration of the buildings in a certain given context because to build in context differs essentially from building with the context. The first part denotes a philosophy on two separate entities, the existing building and the new one, two entities that do not communicate with one another, the seeming respect for an older structure being able to hide a lack of interest, or a formal attitude towards the context. Although the shape is the *raison d'être* of architecture, because it lives and expresses through it, the shape cannot be devoid of content, because this would imply a dictatorship of the form¹¹.*

11 Alexandros N. Tombazis, *Scrisoare către un tânăr arhitect*, Libro Publishing, Athens, 2008, p. 81.

Raportarea valorică la context, cu ale sale straturi optime și mai puțin optime, este importantă atunci când se discută despre un context al conținutului, al fondului și nu al formelor.

A construi cu contextul conotă o coexistență a filosofiilor de design, fiind o încercare de a unifica noul cu vechiul, cele mai puternice atribute și caracteristici ale clădirii vechi, ajungând să se îmbine cu cele ale clădirii noi. Lucrul dinamic cu contextul înseamnă o continuare a acestui context sau, altfel spus, o scriere în continuare. A construi cu contextul necesită o implicare profundă a conceptului inițial, ce corespunde condițiilor istoriei sociale, politice și economice din vremea în care a fost construită clădirea, iar noul design ar trebui să încorporeze conceptul clădirii existente¹².

Proiectele de intervenție în situri istorice se confruntă bineînțeles cu schimbările apărute de-a lungul anilor, iar lucrul pe acest gen de sit se aseamănă cu o cercetare arheologică, unde arhitectul trebuie să descopere partea ascunsă, conținutul nevăzut al sitului. Reabilitarea unei zone existente (degradate) poate că nu este altceva mai mult decât decodarea felului în care zona a evoluat, citind situl ca pe un *palimpsest*, ca sumă a diferitelor texte ce coexistă, peste care se poate percepe urma unor inscripții mai vechi¹³.

The valued reference to the context, with its optimal and less optimal layers, is important when discussing about a context of the content, of substance, and not of forms. To build with the context implies a co-existence of design philosophies, this being an attempt to unify the new with the old, the most powerful attributes and characteristics of the old building merging with the ones of the new building. Actively working with the context means a continuation of this context, in other words, a further writing. To build with the context requires deep involvement of the initial concept, which meets the case of historical, social, political and economical conditions of the period in which the building was built, and the new design should incorporate the existing building concept¹².

Intervention projects for historic sites face, naturally, the changes occurring over the years, and working on this kind of site resembles an archaeological research, where the architect must discover the hidden, unseen content of the site. Rehabilitation of an existing (deteriorated) area may be nothing more than decoding the way in which the area has evolved, reading the site as a palimpsest, as the amount of different co-existing texts, upon which one can see the trace of some older inscriptions¹³.

12 Georg Giebeler, „Building with the Context – Split Identities as Design Concept”, în *Detail, Refurbishment*, Nr. 11, 2009, p. 1222.

13 Jabornegg & Palffy, „The New Old and the Old New”, în revista *Detail, Refurbishment*, Nr. 11, 2009, p. 1153.

12 Georg Giebeler, „Building with the Context – Split Identities as Design Concept”, în *Detail, Refurbishment*, No. 11, 2009, p. 1222.

13 Jabornegg & Palffy, „The New Old and the Old New”, în *Detail, Refurbishment*, No. 11, 2009, p. 1153

Identitatea unui loc este exprimată prin imagini, forme, atmosferă, iar prin memoria (locului) se pot recunoaște elementele fundamentale ale locului respectiv. Căutarea acestor elemente poate conduce la o arhitectură capabilă să se integreze într-un context anume, iar arhitectura va putea să transmită simplitatea și naturalețea faptului de a fi în acel loc, atunci când limitele dintre clădire și loc se vor fi dizolvat¹⁴. Contextul poate genera conceptul unui proiect, arhitectura însemnând materializarea acestuia, deoarece conceptul, și nu forma, este ceea ce distinge arhitectura de o construcție obișnuită¹⁵.

În opinia lui Augustin Ioan, un spațiu poate fi „conlocuit”, adică, prin gestul zidirii, stările trecute prin care a trecut un loc sau o clădire nu sunt eliminate, tot așa cum și timpul conținut de acel loc nu este nici el șters, implicând prezența în același timp, în aceeași intervenție (amenajare urbană, clădire nouă, conversie a unei clădiri existente, restaurare), a ipostazelor semnificative prin care a trecut acel sit sau acea clădire. „Co-prezența este astfel nu doar dorită, dar chiar imperios necesară, fiind un mod de saturare cu ființă a locului sau a casei supuse transformării. Noua ipostază nu mai reprimă/înlocuiește astfel celelalte straturi spațio-temporale, ci este doar unul dintre straturile concomitent prezente. Nici vechiul nu este superior noului (perspectiva tradițională), nici noul nu este superior vechiului (perspectiva modernă): cele două vârste au același statut axiologic”¹⁶.

The identity of a place is expressed through images, shapes, and atmosphere and through the (place) memory the fundamental elements of that place can be recognized. Searching these elements can lead to architecture able to integrate itself into a certain context and this architecture will be able to show the simplicity and easiness of being in that place, when the boundaries between the building and the place will have dissolved¹⁴. The context can give rise to a project concept that materializes into the architecture, because not the form, but the concept is what singularizes the architecture¹⁵.

According to Augustin Ioan, a space can be “co-inhabited”, that is, by the gesture of building, past states that passed a place or a building are not removed. The place contained age is not erase, implying the simultaneous presence, in the same intervention (urban planning, new building, conversion of an existing building, restoration), upon the significant aspects through which that site or building has gone. “Co-presence is thus not only desired but even imperiously necessary, being a manner of the saturation with being of the place or the house subject to transformation. The new instance thus no longer represses or replaces the other spatial – temporal spaces, but is merely one of those concomitantly present. The old is not superior to the new (the traditional view), nor is the new superior to the old (the modern view). The two ages have the same axiological status”¹⁶.

14 ***, *Spain – from Building to Architecture Without Paper (Venice Biennale)*, Editor Ministerio de Vivienda, Ministerio de Asuntos Exteriores y de Cooperacion, Madrid, 2008, p. 122.

15 Bernard Tschumi, *Event-cities 3*, Editura The MIT Press, Cambridge, 2004, p. 11.

16 *Idem*, p. 23.

14 ***, *Spain – from Building to Architecture Without Paper (Venice Biennale)*, Editor Ministerio de Vivienda, Ministerio de Asuntos Exteriores y de Cooperacion, Madrid, 2008, p. 122.

15 Bernard Tschumi, *Event-cities 3*, The MIT Press, Cambridge, 2004, p. 11.

16 *Idem*. p.23.

Conservarea formei unui spațiu arhitectural are rolul ei în apropierea spațiului respectiv, deoarece orice modificare a unui spațiu familiar, conservat într-o anumită ipostază de memoria afectivă, poate fi văzută ca o *desfigurare*¹⁷. Din această perspectivă, „o ipostază a monumentului, una independentă de masa acestuia, dar extrem de sensibilă la idea de memorie înzidită, este vestigiul. Vestigiul este în măsură să declanșeze amintirea – consemnată sau nu în chip material – a unui eveniment și, astfel, să re-înființeze o situație anterioară care a fost la un moment dat prezentă pe un anumit loc. Această stare anterioară este de presupus că în prezentul acțiunii va fi încetat, lucru care face cu atât mai necesară prezența vestigiului. Vestigiul este în mod necesar dez-locuit. El « declanșează » memoria locului (sau a locuitorilor săi) tocmai prin faptul că pare a nu fi « la locul lui » undeva unde, dimpotrivă, cu vreme în urmă el făcea parte realitatea locului¹⁸. O privire asupra urbanismului și arhitecturii contemporane scoate în evidență faptul că orașul actual, înțeles încă ca un țesut cu o anumită structură și continuitate, tinde să se evapore, sub presiunea generată de atașamentul arhitecturii moderne față de (producția de) obiect. Sub forma actuală, orașul devine o adunătură de obiecte disparate, ridicând același fel de probleme ca și orașul tradițional pe care a încercat să-l înlocuiască. Într-un text din 1990, Pierre von Meiss afirma că „este timpul ca arhitectura să re-învețe să se subordoneze istoriei și proiectului orașului... Fiecare intervenție, chiar și cea mai umilă construcție, trebuie considerată ca fiind o piatră pusă la edificarea orașului în continuă transformare. Dacă această propunere pare să decurgă de la sine, ea nu corespunde totuși practicii curente.

17 Augustin Ioan, *Khora*, Editura Paideia, București, 1999, p. 91.

18 Augustin Ioan, *O (nouă) „estetică a reconstrucției”*, Editura Paideia, București, 2002, p. 106.

*Conservation of an architectural area plays a role in its space appropriation, as any change of the familiar space, conserved as a certain aspect in the emotional memory, can be seen as a distortion*¹⁷. From this perspective, “an aspect of the monument, independent of its mass, but highly sensitive to the idea of walled memory, is the vestige. The vestige is able to trigger the memory – materially marked or not – of an event and thus to re-establish the previous situation that was once present on a given place. It may be assumed that this previous situation will have stopped in the present action, which makes it even more necessary to have a vestige. The vestige is necessarily un-inhabited. It “triggers” the memory of the place (or its inhabitants) precisely because there seems to be “out of place” in a location where, long ago, it was part of the reality of the place¹⁸.

A look upon urbanism and modern architecture highlights the fact that the present city, still understood as a tissue with a certain structure and continuity, tends to dissolve, pressured by the attachment of the modern architecture to the object (production). In its current form, the city becomes a bunch of disparate objects, raising the same kind of problems as the traditional town that it tried to replace. In a 1990s text, Pierre von Meiss said that “it is time to re-learn the architecture to subordinate to the town and the city planning... Each intervention, even the most humble building, must be regarded as groundbreaking to the edification of the continuously changing city. If this proposal seems to be matter-of-course, however, it does not agree to the current practice.

17 Augustin Ioan, *Khora*, Paideia Publ., Bucharest, 1999, p. 91.

18 Augustin Ioan, *O (nouă) „estetică a reconstrucției”*, Paideia Publishing, Bucharest, 2002, p. 106.

Acest apel la moderație, adică la o anume umilință, se ridică împotriva arhitecturii elitiste care se oferă publicității. Cu toate acestea, există totuși exemple de mari arhitecți contemporani care au acceptat să-și supună lucrările exigențelor țesutului urban¹⁹.

Pentru o etică a (re)construcției

„Putem trăi fără arhitectură, să adorăm pe Dumnezeu fără ea, dar fără ea nu ne putem aduce aminte.” (John Ruskin²⁰)

Înțelegând orașul ca pe o carte sau ca un (con)text, el este format în mintea oamenilor din imagini ale memoriei, luând forma memoriei unui loc. Din acest punct de vedere apropierea unui spațiu se face prin intermediul memoriei afective, spațiul edificat fiind interpretat și înțeles nu numai prin prisma contextului istoric și cultural. Estetica locului, rațiunea utilizării, afecțiunea personală sau pasională față de un loc, joacă de asemenea un rol important în procesul folosirii în timp și al rememorării aceluia spațiu. Semnificația locului reiese din legătura funcțională și emotivă dintre loc și observator, rezultând un înțeles și o valoare pe care acesta o acordă locului.

Alături de alte acte de natură culturală, arhitectura reprezintă o verigă de legătură între trecut, prezent și viitor. Conservarea unui țesut cu valoare istorică, înseamnă și o conservare a memoriei locului, menținându-se astfel continuitatea morfologiei arhitecturale și o anumită coerență a spațialității locului, ca bază pentru demersurile viitoare.

Chiar și locul gol, pe care odată a fost o construcție, mai păstrează memoria a ceea ce s-a aflat pe el, în urme

19 Pierre von Meiss, *Arhitectură, Oraș, Teritoriu*, Ecole Polytechnique Federale de Lausanne, 1990, p. 9.

20 În original: *„We may live without her (architecture), and worship without her, but we cannot remember without her.”* John Ruskin, *The Seven Lamps of Architecture*, cap. VI: „The Lamp of Memory”, Editura Smith, Elder, and Co., Londra, 1849, p. 147.

This call to moderation, to a certain modesty, raises against the elitist architecture that is given into the open. However, there are examples of great contemporary architects who have agreed to submit their work to the high demands of the urban tissue¹⁹.

Toward an ethics of (re)construction

“We may live without architecture, and worship without it, but we cannot remember without it.” (John Ruskin²⁰)

Understanding the city as a book or a (con)text, it is made in people’s minds of memory images, taking the shape of a memory of a place. From this point of view, the appropriation of a space is made through emotional memory, the built space being interpreted and understood not only in terms of historical and cultural context. Aesthetics of the place, reason for use, personal affection for a place, also play an important role in the process of using in time and remembering that space. The significance of the place appears from the functional and emotional connection between the place and the observer, giving a meaning and a value that attach to the place.

Along with other cultural acts, architecture is a link between past, present and future. Preservation of a historical material also means a preservation of the memory of the place, hence maintaining the continuity of architectural morphology and a certain consistency of spaciousness, as a basis for future demarches.

Even an empty place that once hosted a construction still preserves the memory of what was on it, through material or immaterial traces. In one’s memory, the place remains marked by the impress of the construction, especially when there was a connection (besides

19 Pierre von Meiss, *Arhitectură, Oraș, Teritoriu*, Ecole Polytechnique Federale de Lausanne, 1990, p. 9.

20 John Ruskin, *The Seven Lamps of Architecture*, cap. VI: „The Lamp of Memory”, Smith Publishing, Elder, and Co., London, 1849, p. 147.

materiale sau imateriale. În memoria omului, locul rămâne marcat de urma clădirii, mai ales atunci când a existat o legătură (emoțională, dar nu numai) între om și loc. Arhitectura ar trebui să potențeze această memorie a locului, în calitatea ei de dezvăluire a adevărului, de *punere a adevărului în operă* (Martin Heidegger), pentru că ea poate scoate în evidență caracterul locului. Prezentul poate fi privit ca o limită (continuă) între trecut și viitor, iar arhitectura, ca o manieră de a lega în spațiu toți acești timpi.

Din această perspectivă, locul pe care urmează a se construi ceva nu este niciodată o *tabula rasa*, ci are o istorie care îl marchează, noțiunile deconstructiviste de *urmă*, *strat* și *palimpsest* jucând un rol important. Istoria locului se manifestă în urmele și relicvele unui anumit trecut, care rămâne *viu* pe locul respectiv, arhitectura ce urmează a se ridica trebuind să îl recunoască, să îl admită și să îl integreze. Astfel, dacă stările/straturile anterioare prin care a trecut spațiul respectiv nu sunt eliminate, iar timpul conținut de acel loc nu este nici el șters, spațiul prezentului existent ajunge să fie *con-locuit*.

Revitalizările și inserțiile urbane se aseamănă cu o *scriere peste* un text existent, care oferă șansa unei continuități prin angajarea inventivă și creativă a straturilor anterioare în cadrul textului nou. Prin (re)integrarea fragmentelor straturilor anterioare păstrate, ce sunt preluate și inserate ca *citare* în corpul noului text, semnificația textului vechi este reînnoită. Construirea dimpreună cu contextul nu ridică doar probleme de ordin funcțional sau tehnic, ci înseamnă totodată o problemă de istorie a clădirilor, a locului, a contextului, fie el geografic, cultural, politic sau economic.

Motivațiile acțiunilor de reînnoire urbană sunt determinate, printre altele, de nevoia de schimbare și reintegrare în textura urbană funcțională a zonelor urbane degradate, ca urmare a unei lungi perioade de abandon sau a unei degradări severe a fondului construit.

emotional) between the man and the place. Architecture should potentiate the memory of the place, by its quality disclosing the truth, by implementing the truth in the work (Martin Heidegger), because architecture can highlight the character of the place. The present time can be viewed as a (continuous) limit between past and future and the architecture, as a way of linking through space all these periods of time.

From this perspective, the place on which one is going to build something is never a tabula rasa, but it has a history that blazes it, where the deconstructive notions of trace, layer and palimpsest play an important role. The history of the place asserts traces and relics of a certain past that remains alive on the site, the following architecture being bound to acknowledge, admit and integrate the past. Thus, if previous states / layers of that place are not eliminated, and the time carried by the place is neither deleted, the present existing space becomes co-inhabited.

Urban revitalization and inserts resemble with writing over an existing text, which provides an opportunity for continuity by cunning and inventing engaging of the previous layer into the new text. By (re)integrating the previous preserved fragments of layers that are taken and inserted as quotes in the body of the new text, the meaning of the old text is regenerated. Building together with the context not only arises functional or technical problems, but it also means a matter of historical buildings, places and contexts, geographic, cultural, political or economical context.

The reasons for urban renewal are determined, inter alia, by the need of changing and reintegrating in the functional urban texture, the urban areas spoiled due to long periods of relent or a severe damage of the built environment.

PROIECT 1 / PROJECT 1

La sud de Calea Călărașilor / *To the south of Calea Călărașilor*

**Centru de adăpostire și integrare a refugiaților africani /
Centre for Housing and Integration of African Refugees**

Studenți / Students:

Ștefania Petrișor, Andra Poenaru,
Liana Pirvescu

Îndrumători / Coordinators:

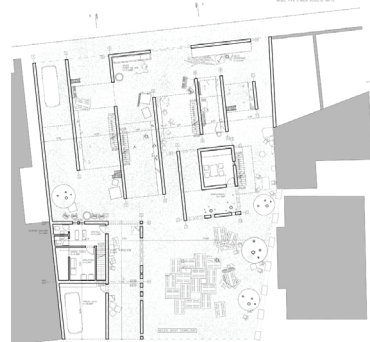
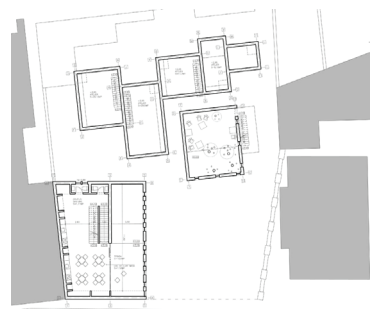
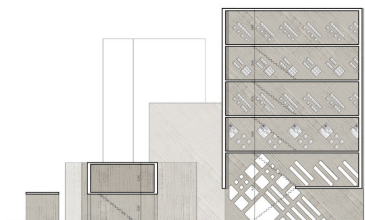
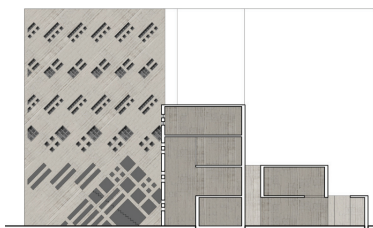
Adrian Spirescu, Andrei Eugen Lakatos,
Mihaela Pelteacu, Anca Păsărin

PROIECT 2 / PROJECT 2

La sud de Calea Călărașilor / To the south of Calea Călărașilor

Centru de reintegrare pentru oamenii fără adăpost / Reintegration Centre for Homeless People

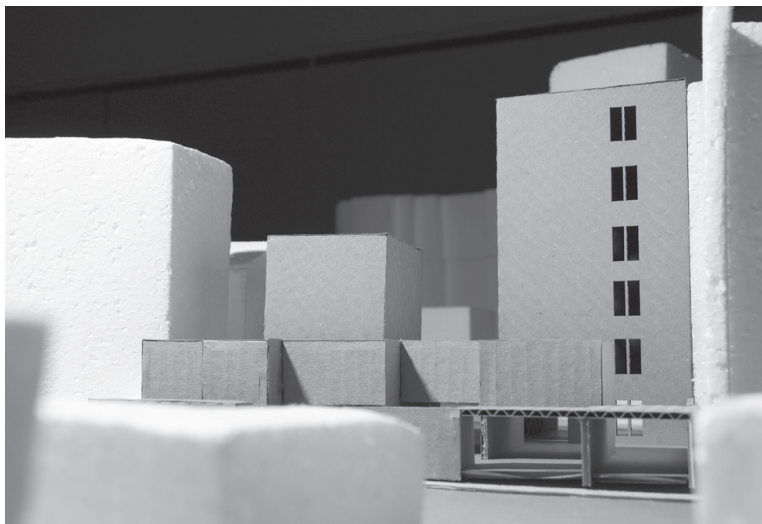

Studenti / Students:

Ovidiu Serghe

Îndrumători / Coordinators:

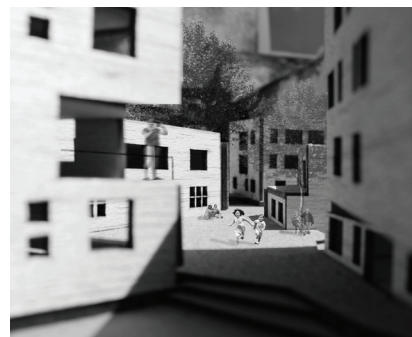
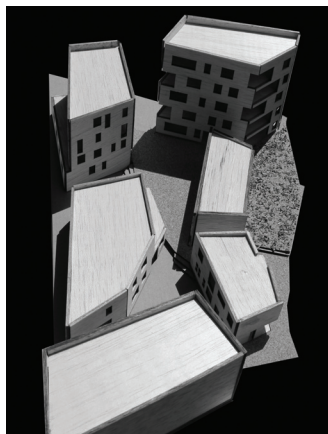
Adrian Spirescu, Mihaela Pelteacu,
Andrei Eugen Lakatos, Anca Păsărin

PROIECT 3 / PROJECT 3

La nord de Calea Călărașilor / To the north of Calea Călărașilor

Locuințe colective pe Str. Mântuleasa / Collective Housing on Mântuleasa Street

Studenti / Students:

Ștefania Petrișor, Liana Pîrvescu

Îndrumători / Coordinators:

Adrian Spirescu, Andrei Eugen Lakatos,
Mihaela Pelteacu, Anca Pășărin

PROIECT 4 / PROJECT 4

La nord de Calea Călărașilor: / *To the north of Calea Călărașilor*

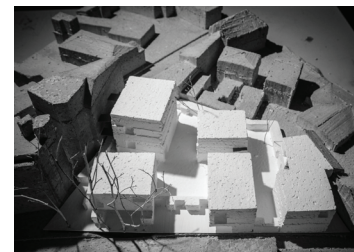
Locuințe colective pe Str. Mântuleasa / *Collective Housing on Mântuleasa Street*

Studenti / *Students:*

Adrian Ianculescu, Ovidiu Serghe

Îndrumători / *Coordinators:*

Adrian Spirescu, Mihaela Pelteacu, Andrei Eugen Lakatos, Anca Păsărin

Suportul studiului teoretic l-au constituit proiecte ale studenților din anul 3, care evidențiază istoria locului, demersul acestor proiecte reprezentând o încercare de conștientizare a importanței conservării și valorificării culturale a arhitecturii, văzută ca un depozit de amintiri, trăiri și povești de viață.

Unul dintre principiile folosite în abordarea proiectelor studiate presupune conceperea noii arhitecturi în dialog cu contextul, creând un echilibru adecvat între nou și vechi, între existent și intervenție. Intervențiile arhitecturale de reabilitare a unor arealuri degradate sau ne valorizate ar trebui ca, în timp ce urmăresc conservarea fondului construit existent, să se ancoreze în prezent, încercând să treacă dincolo de limitele contextului istoric. Pentru orice lucrare ce intervine într-o situație istorică specifică, calitatea intervenției depinde de capacitatea noii arhitecturi (a noului strat) de a prelua din calitățile locului, intrând într-un dialog de semnificații cu situația existentă. Nu este vorba aici de a aduce trecutul în prezent, ci mai degrabă de a ști cum să se trăiască împreună cu trecutul. De aceea, nu se cere ca intervenția să fie statică, ci dimpotrivă, creativă, dar în spiritul clădirii existente, ca o continuare a proiectului inițial.

Permeabilă și deschisă din punct de vedere social, o casă poate să povestească despre istoria arhitecturii sale, dezvăluind astfel caracterul original al locului. Arhitectura contemporană, pe parcursul procesului ei de dezvoltare în timp, a pierdut ceva din specificul evoluției fenomenului arhitectural, ceva valoros, și anume continuitatea. Precum cărțile ce conțin o serie de capitole de-a lungul cărora firul narativ își urmează direcția neîntrerupt, tot așa apariția unei noi arhitecturi ar trebui să se asemene cu adăugarea unui nou capitol la un text fără sfârșit. Arhitectura înseamnă istorie și memorie (a locului), o amprentă lăsată în timp și spațiu, ea reprezentând o moștenire provenită din trecut, dar și moștenirea lăsată generațiilor viitoare.

The basis of the theoretical study consists of 3rd year students' projects that highlight the history of the place, their approach representing an attempt to enhance awareness of the importance of architecture's cultural conserving and valuing, seen as storage of memories, experiences and life stories.

One of the principles used in approaching the studied projects involves designing new architecture in relation to the context, creating a proper balance between new and old, between existing and intervention. The architectural interventions for rehabilitation of spoilt or deteriorated areas should, while keeping sight of preserving the existing buildings, be tied in the present, trying to move it beyond the historical context. For any work that falls within a specific historical situation, the quality of intervention depends on the new architecture's (or new layer) ability to absorb the qualities of the place, entering into a meaningful relation with the existing situation. This does not concern bringing the past into the present, but rather knowing how to live together with the past. Therefore, intervention is not required to be statically, but rather creative, still preserving the spirit of the existing building, as a prosecution of the original project.

Socially penetrable and open, a house can tell the story of its architecture, thus revealing the initial character of the place. Modern architecture, during its development, has lost some of the characteristics of architectural phenomenon, something valuable, namely, continuity. Same as books containing a series of chapters along which they continuously follow their path, the emergence of a new architecture should resemble the adding of a new chapter to an endless text. Architecture means history and memory (of a place), an imprint in time and space, representing itself a past heritage, but also a legacy to future generations.

Bibliografie / Bibliography

- BAIRD, FORREST E., KAUFMANN, Walter, *Philosophic Classics: From Plato to Derrida*, Editura Prentice Hall, New Jersey, 2007.
- DERRIDA, Jacques, EISENMAN, Peter, *Chora L Works*, Editura The Monacelli Press, New York, 1997.
- DERRIDA, Jacques, *Khora*, Editura Scrisul Românesc, Craiova, 1998.
- FRAMPTON, Kenneth, *Modern Architecture. A Critical History*, Fourth Edition 2007, Editura Thames&Hudson Ltd., Londra, 2010.
- GHENCIULESCU, Ștefan, *Orașul transparent. Limite și locuire în București*, Editura Universitară „Ion Mincu”, București, 2008.
- GRAAFLAND, Arie, HAUPTMANN, Deborah, *Cities in Transition*, Editura 010 Publishers, Rotterdam, 2001.
- HEIDEGGER, Martin, *Originea operei de artă*, Editura Humanitas, București, 1995.
- IOAN, Augustin, *Khora*, Editura Paideia, București, 1999.
- IOAN, Augustin, *O (nouă) „estetică a reconstrucției”*, Editura Paideia, București, 2002.
- LEACH, Neil, *Anestetica (arhitectura ca anestezic)*, Editura Paidea, București 1999.
- LYNCH, Kevin, *The image of the city*, Editura The MIT Press, Cambridge, 1960.
- NORBERG-SCHULZ, Christian, *Genius Loci. Towards a Phenomenology of Architecture*, Editura Rizzoli, New York, 1979.
- POTRA, George, *Din Bucureștii de ieri*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1990.
- ROWE, Colin, KOETTER, Fred, *Collage City*, Editura The MIT Press, Cambridge, Massachusetts, 1984.
- SANDU, Alexandru M., *Curs Teoria Structurilor Urbane*, partea a I-a, Institutul de Arhitectură „Ion Mincu”, Catedra de sistematizare.
- TSCHUMI, Bernard, *Event-cities 3*, Editura The MIT Press, Cambridge, 2004.
- VON MEISS, Pierre, *Arhitectură, Oraș, Teritoriu*, text de fundamentare teoretică pentru proiectul de arhitectură An 2/Sem.2, 1990, Ecole Polytechnique Federale de Lausanne.
- VON MEISS, Pierre, *De la Forme au Lieu. Une introduction à l'étude de l'architecture*, Editura Presses polytechniques et universitaires romandes, Lausanne, 2007.
- ZUMTHOR, Peter, *Thinking Architecture*, Editura Birkhauser, Basel, 2010.